

Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
шәһәр тибындагы Жәлил поселогы башкарма комитеты

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
15.11.2017 ел

КАРАР
№4

«2017-2035 елларга Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы муниципаль берәмлегенең социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү» программасын раслау турында

Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 6 статьясындагы 4.1 п., «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 14, 17 ст., Россия Федерациясе Хөкүмәтенен «жирлекләренн, шәһәр округларының социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына карата таләпләрне раслау турында» 2015 елның 1 октябрендәге 1050 номерлы карары нигезендә, Сарман муниципаль районы "Жәлил шәһәр тибындагы поселогы" муниципаль берәмлеге Уставы белән Жәлил шәһәр тибындагы поселогы башкарма комитеты КАРАР БИРӨ:

1. 1 нче кушымта нигезендә «2017-2035 елларга Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы муниципаль берәмлегенең социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү» программасын расларга.

2. Әлеге карарны «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында» (PRAVO.TATARSTAN.RU) һәм Сарман муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемә алам.

Сарман муниципаль районы
Жәлилшәһәр тибындагы поселогы
башкарма комитеты жетәкчесе

Г.И.Гарифуллина

Татарстан Республикасы
Сарман муниципаль районы
шәһәр тибындагы Жәлил
поселогы
Башкарма комитетының
15.11.2017 ел №4
карары белән расланган

«2017-2035 елларга Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы
«Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенең социаль
инфраструктурасын комплекслы үстерү»
Программасы

1. Программа паспорты

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «2017-2035 елларга
Татарстан Республикасы социаль-иқтисадый үсешә фаразын раслау турында»

Программаның исеме	"2017-2035 елларга Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы" Жәлил шәһәр тибындагы поселогы "муниципаль берәмлегенең социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү" программасы
Нигез эшләү өчен программа	Россия Федерациясенең шәһәр төзелешә кодексы; «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон; «Жирлекләренә, шәһәр округларының социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына карата таләпләрне раслау турында» Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң 2015 елның 1 октябрәндәге 1050 номерлы карары Сарман муниципаль районы «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлеге Уставы
Заказ бирүченәң һәм Программаны эшләүченәң исеме, аларның урнашу урыны	Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы башкарма комитеты 423368, ТР, Сарман районы, ш.т.п. Жәлил, Әхмәдиев ур., 26

<p>Программаның максатлары</p>	<ul style="list-style-type: none"> - «Жәлил ш. т. б.» муниципаль берәмлегенә социаль инфраструктура объектларын халыкның иминлеген, сыйфатын һәм алардан файдалануның нәтижелелеген тәмин итү; - шәһәр төзелешен проектлау нормативлары нигезендә халык өчен» Жәлил ш. т. б. " муниципаль берәмлегенә социаль инфраструктура объектларының һәркем өчен үтемле булуын тәмин итү; - «Жәлил ш. т. б.» МБнәң социаль инфраструктурасының баланслы, перспективалы үсешен тәмин итү; - "Жәлил ш. т. б." муниципаль берәмлеге халыкның мәгариф, сәламәтлек саклау, физик культура, массакүләм спорт һәм мәдәният хезмәтләре белән тәмин ителешенә исәп-хисап дәрәжәсенә ирешүне тәмин итү; - гамәлдәге социаль инфраструктура эшчәнлегенә нәтижелелеген тәмин итү.
<p>Программаның бурычлары</p>	<ul style="list-style-type: none"> - «Жәлил ш. т. б.» муниципаль берәмлегенә социаль-икътисады үсешенә, халыкның социаль инфраструктура объектлары белән тәмин ителешенә дәрәжәсе һәм дәрәжәсе анализы; - «Жәлил ш. т. б.» муниципаль берәмлеге халыкның социаль инфраструктура объектларында ихтыяжларын фаразлау; - «Жәлил ш. т. п.» муниципаль берәмлегенә социаль инфраструктура объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чаралар исемлеген формалаштыру; - «Жәлил ш. т. п.» муниципаль берәмлегенә социаль инфраструктура объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү; - «Жәлил ш. т. п.» муниципаль берәмлегенә шәһәр төзелешенә проектлаштыру нормативларына туры килү-килмәүне бәяләү.
<p>Халыкны социаль инфраструктура объектлары белән тәмин итүнең</p>	<p>Мәгариф өлкәсендә:</p> <ul style="list-style-type: none"> - белем бирү хезмәтләренә үтемлелеген

<p>максатчан күрсәткечләр (Индикаторлары).</p>	<p>һәм сыйфатын күтәрү; - мәгариф өлкәсе объектларының матди-техник базасын Яңарту; Сәламәтлек саклау өлкәсендә: - сәламәтлек саклау системасын модернизацияләү нигезендә медицина ярдәменең сыйфат стандартларын һәм һәркем өчен мөмкин булуын тәмин итү. Физик культура һәм спорт өлкәсендә: - халыкның барлык төркемнәрендә физик культура һәм спорт белән шөгыйльләнүнең һәркем өчен мөмкин булуын һәм кызыклыгын тәмин итү ; - физик культура һәм спорт белән даими шөгыйльләнүчеләр саны арту. - спорт объектлары белән тәмин ителеш дәрәжәсен күтәрү. Мәдәният өлкәсендә: - поселокта яшәүчеләрнең мәдәни-рухи үсеше өчен мөмкинлекләрне киңәйтү; - мәдәният учреждениеләре белгечләренә ижади потенциалын саклап калу һәм үстерү, матди-техник базаны саклап калу һәм тулыландыру; - яшьләрнең мәдәни ялын оештыру.</p>
<p>Социаль инфраструктура объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча планлаштырылган чараларның эреләнгән тасвирламасы</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Яшьләр үзәге төзелеше; 2. Мәктәпкәчә учреждениеләрне төзекләндерү; 3. Жәлил район хастаханәсен төзекләндерү; 4. Поликлиниканы ремонтлау; 5. Мәдәният сараен төзекләндерү.
<p>Программаны тормышка ашыру этаплары</p>	<p>2017-2035 еллар</p>
<p>Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы</p>	<p>Программаны финанслауның гомуми күләме 184000 мең сум тәшкил итә. Финанслау Чыганагы: Татарстан Республикасының бюджет чаралары, Сарман муниципаль районының бюджет чаралары, «Жәлил ш.т. б.» муниципаль берәмлеге бюджеты, бюджеттан тыш чаралар.</p>
<p>Программаны тормышка ашыруның көтелгән нәтижеләре</p>	<p>«Жәлил ш.т. б.» муниципаль берәмлегенең социаль инфраструктурасына мәгариф,</p>

	сәламәтлек саклау, мәдәният, физик культура һәм спорт учреждениеләре белән тәмин ителешнең норматив дәрәжәсенә ирешү.
--	---

1. Социаль инфраструктураның гамәлдәге торышы характеристикасы
1.1. Жәлил шәһәр тибындагы поселогының социаль-икътисадый хәле тасвирламасы

Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Татарстан Республикасының көньяк-көнчыгыш өлешендә, Сарман муниципаль районы территориясендә, Сарман муниципаль районының административ үзәге – Сарман авылыннан 29 км көньякта урнашкан.

Сарман муниципаль районының «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегенә (шәһәр жирлеге) үзәге булып тора, аның составына шулай ук Габдрахман, Кызыл Бакча һәм Яңа Минзәләбаш авыллары да керә.

Жәлил ш.т. п. күрше яктан караганда отышлы хәлгә ия. Жәлил Сарман районының көньяк өлешендә урнашкан һәм сәнәгать һәм икътисадый яктан яхшы үсеш алган Азнакай һәм Әлмәт районнары белән чиктәш.

Поселок полицентрик Әлмәт (Әлмәт-Бөгелмә-Лениногорск) агломерациясенә керә.

Татарстан Республикасының Территориаль Икътисадый сәясәт концепциясе кысаларында үткәреп өлгән икътисадый зоналаштыру нигезендә, Сарман муниципаль районы һәм Жәлил ш.т. б. Татарстан Республикасының Көнчыгыш икътисадый зонасы составына керә. Бу зона икътисады ачык чагылдырылган специализациягә ия: нефть чыгару һәм нефть жиһазлары житештерү.

Жирлек территориясенә майданы 487 га тәшкил итә.

Жәлил поселокның социаль өлкәсе социаль һәм мәдәни-көнкүреш объектларының барлык төп төрләрен үз эченә ала. Социаль-коммуналь инфраструктура объектларына керү мөмкинлеге нормативларга туры килә.

Поселокның социаль өлкәсен өч гомуми белем бирү учреждениесе, Сарман аграр көллияте филиалы, Балалар сәнгать мәктәбе, балалар музыка мәктәбе, 6 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе, кадрлар әзерләү үзәге, мәдәният сарае, китапханә, почта бүлеге, «Девон-Кредит» һәм «Россия Саклык банкы» банклары филиаллары, район хастаханәсе, стоматология поликлиникасы, мәчет, чиркәү тәшкил итә. Архангела Михаил, даруханәләр чөлтәре, кинотеатр, газ участогы, «ТатАИСнефть» участогы, «Батыр» спорт-сәламәтләндерү комплексы, Боз сарае, балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе, санаторий-профилакторий, «Жәлил картлар һәм инвалидлар өчен интернат-йорты» дәүләт автоном социаль хезмәт күрсәтү учреждениесе, ябык павильонлы үзәк базар, 7 супермаркет, «Девон» кафесы, «Рапсодия» кафесы, «Берлога» балалар кафесы һ. б.

Поселокның иң эре предприятиесе-«Жәлил-нефть» НГДУ, шулай ук поселокта сервис предприятиеләре филиаллары урнашкан

1.1. Социаль инфраструктура объектарының техник-икътисадый параметрлары

1.1.1. Жәлил поселогы мәгариф объектарына кыскача анализ.

Мәгариф муниципаль берәмлекнең хезмәт күрсәтү өлкәсендә төп бүлекчәләрнең берсе булып тора. Муниципаль мәгариф системасы-төрле дәрәжәдәге белем бирү хезмәтләренең киң спектрин тәкъдим итүче учреждениеләр чөлтәре: 6 мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе, 3 гомуми белем бирү учреждениесе.

Муниципаль мәктәпкәчә белем бирү системасына 926 бала жәлеп ителгән. Муниципаль көндөзгә гомуми белем бирү учреждениеләрендә 1707 бала гомуми белем ала. Халыкны мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре белән тәэмин итү нормативтан түбәнрәк (хәзергә вакытта 76 урын житми). Хәзергә вакытта 1 нче «Каенкай» балалар бакчасы, 4 нче «Кызыл калфак», 6 нчы «Теремок», 5 нче «Әкият» балалар бакчасы биналарына капитал ремонт таләп ителә, калган биналар да канәгәтләнәрлек хәлдә.

№ п/п	Социаль инфраструктура объектынның исеме (адрес)	Урыннар саны, бинаның гомуми майданы (кв. м), жир кишәрлегенең майданы (кв. м)	Объектның характеристикасы (стеналар материалы, торышы)	Хезмэт күрсәтүләргә фаразланыла торган ихтыяж (халыкның саны һәм женси составы үзгәрү фаразлары нигезендә)
Мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре				
1.	1 нче " Каенкай»балалар бакчасы Муниципаль Бюджет Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе (Жәлил поселогы, Ленин ур., 18)	Бинаның майданы: 1640,3 кв. м. Жир кишәрлегенең майданы: 6545,0 кв. м	Сайдинг белән тышланган кирпеч бина канәгатъләнерлек хәлдә	Асфальт түшәмнәрен алыштыру Керү төркемнәрен һәм эвакуация чыгу юлларын ремонтлау. Үзәк жылыту системаларын ремонтлау, киптерү шкафлары белән. Кайнар һәм салкын су белән тәэмин итүне ремонтлау. Канализация торбаларын алыштыру, вентиляция системасын ремонтлау. Электромонтаж эшләре (үткәргечләрне, яктырткычларны, кертү-бүлү жайланмаларын һәм яктырту щитларын алыштыру)
2.	3 нче номерлы " Аленушка» балалар бакчасы Муниципаль Бюджет Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе (Жәлил поселогы, Ленин ур., 23)	Бинаның майданы: 17,3 кв. м. Жир кишәрлегенең майданы: 9204,0 кв. м	Металл сайдинг белән тышланган кирпеч, металл кисәкчек түбәсе, бина яхшы хәлдә	Бина периметры буенча юлларны асфальтлау, урам фонарьларын алыштыру һәм ремонтлау һ. б. таләп ителә.
3.	4 нче номерлы «Кызыл	Бинаның	Кирпеч бина	- электр челтәрен ремонтлау - йомшак

	Калфак»балалар бакчасы Муниципаль Бюджет Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе (Жәлил поселогы, Лесная ур., 33)	мәйданы: 1670,0 кв. м. Жир кишәрлегенен мәйданы: 5793,0 кв. м	канәгатъләнерлек хәлдә.	түбәне ремонтлау - канализация линиясен ремонтлау , урам баскычларын ремонтлау - бинаның цоколын ремонтлау - киенү-чишенү бүлмәләренен идәннәрен алыштыру
4.	5 нче номерлы " Әкият»балалар бакчасы Муниципаль Бюджет Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе (Жәлил поселогы, Лесная ур., 19)	Бинаның мәйданы: 1983,9 кв. м. Жир кишәрлегенен мәйданы: 6493,0 кв. м	Кирпеч бина канәгатъләнерлек хәлдә.	Фасадны ремонтлау, балалар бакчасы территориясен асфальтлау таләп ителә
5.	6 нчы номерлы «Теремок»балалар бакчасы Муниципаль Бюджет Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе (Жәлил поселогы, Кол Шәриф ур., 3)	Бинаның мәйданы: 3598 кв. м. Жир кишәрлегенен мәйданы: 11380,0 кв. м.	Кирпеч бина канәгатъләнерлек хәлдә.	Фасадны, түбәне, канализацияне, башкаларны капитал ремонтлау таләп ителә.
6.	7 нче «Ләйсән»балалар бакчасы Муниципаль Бюджет Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе (ш. т. Жәлил п., Кол Шәриф ур., 8)	Бинаның мәйданы: 201,4 кв. м. Жир кишәрлегенен мәйданы: 6113,0 кв. м.	Кирпеч бина канәгатъләнерлек хәлдә	Бинаның төп керү юлын һәм аның өстендә балконны, бинаның түбәсен, электр үткәргечен ремонтлау таләп ителә.
Гомуи белем бирү учреждениеләре				
1.	ТР Сарман муниципаль районы "Аерым фәннәрне тирәнтен өйрәнүле 1 нче	Бинаның мәйданы: 5483,5 кв. м.	Кирпеч бина канәгатъләнерлек хәлдә	Фасадны ремонтлау, 2 һәм 3 каттагы идәннәрне алыштыру, пыяла пакетларны алыштыру, территориянең асфальт өслеген

	Жәлил урта гомуми белем бирү мәктәбе" муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениясе (Жәлил поселогы, Лесная ур., 25)	Жир кишәрлегенең мәйданы: 25664,0 кв. м.		яңарту таләп ителә
2.	ТР Сарман муниципаль районы "Жәлил урта гомуми белем бирү мәктәбе №2" муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениясе (Жәлил поселогы, Әхмәдиев ур., 23)	Бинаның мәйданы: 4056,20 кв. м. Жир кишәрлегенең мәйданы: 23990 кв. м.	Кирпеч бина канәгатләнерлек хәлдә	Фасадны, спорт залын ремонтлау таләп ителә.
3.	ТР Сарман муниципаль районы "Жәлил гимназиясе" муниципаль бюджет гомуми белем бирү учреждениесе (Жәлил поселогы, Әхмәдиев ур., 39а)	90 кеше Бинаның мәйданы: 7923,1 кв. м. Жир кишәрлегенең мәйданы: 20129,0 кв. м	Кирпеч бинасы канәгатләнерлек хәлдә.	Таләп ителә: - түбәне капитал ремонтлау; - тәрәзәләрне алыштыру;- фасадны ремонтлау; - спорт залында яктырткычлар ремонтлау һәм алыштыру; - уку кабинетларында линолеумны алыштыру; - асфальт катламын өлешчә ремонтлау.

1.1.2. Урыссу штіп сәламәтлек саклау объектларына кыскача анализ Жәлил

Ш.т. п. Жәлилдә сәламәтлек саклау системасы «Сарман үзәк район хастаханәсе» ДАССОның Жәлил район хастаханәсе тарафыннан тәкъдим ителде, аның структурасына олы һәм балалар халкы өчен поликлиника, стационар бүлек, стоматология поли-клиникасы, ике шәхси стоматология клиникасы кертелгән.

Жәлил район хастаханәсе сменага 300 кешегә исәпләнгән поликлиника, 300 кешегә исәпләнгән стоматология поликлиникасы, 43 койка/урынга исәпләнгән тәүлек буе стационар, 17 койка/урынга исәпләнгән кендезге стационар, учреждениедә 161 кеше эшли.

Жәлил район хастаханәсе 7603,6 кв. м мәйданлы бинада урнашкан, жир участогы мәйданы – 16712 кв.м. бина канәгатләнәрлек хәлдә, фасад, түбә, хирургия бүлеген ремонтлау таләп ителә.

Шәһәр округын сәламәтлек саклау объектлары белән тәмин итү нормалары

№ п/п	Социаль инфраструктура объектының исеме (адрес)	Урыннар саны, бинаның гомуми мәйданы (кв. м), жир кишәрлегенң мәйданы (кв. м)	Объектның характеристикасы (стеналар материалы, торышы)	Хезмәт күрсәтүләргә фаразланыла торган ихтыяж (халыкның саны һәм җенси составы үзгәрү фаразлары нигезендә)
1	«Сарман үзәк район хастаханәсе» ДАССОның Жәлил район хастаханәсе (Жәлил ш. т. б., Лесная ур., 4)	тәүлек бие эшли торган 43 койкага исәпләнгән стационар, 17 койкага исәпләнгән көндезге стационар. сырхауханә сменага 300 кешегә исәпләнгән, бинаның мәйданы 7603,6 кв. м, жир участогы мәйданы-16712 кв. м.	Кирпеч бина канәгатләнерлек хәлдә	Өстәмә бүлмәләр кирәк түгел, фасадны ремонтлау, хирургия бүлеген ремонтлау, түбәне ремонтлау таләп ителә.
	Стоматология поликлиникасы (Жәлил ш. т. б., Урман ур., 2а)	Сменага 300 кеше килә	Кирпеч бина канәгатләнерлек хәлдә	Фасадны ремонтлау, түбәне ремонтлау таләп ителә.

2.2.3. Халыкка социаль хезмэт күрсәтү объектларына кыскача анализ

«Жәлил картлар һәм инвалидлар өчен интернат-йорты» дәүләт автоном социаль хезмэт күрсәтү учреждениесе өлешчә яки тулысынча үз-үзләренә хезмэт күрсәтү һәм хәрәкәт итү сәләтен югалткан өлкәннәр һәм инвалидларга стационар социаль хезмэт күрсәтә. 2 катлы, кирпечле, үзәк жылыту системасы булган бина салкын һәм кайнар су белән тәмин ителгән, 130 кешегә исәпләнгән. Интернат-йорт базасында мунча, кер юу, хужалык корпуслары эшли.

№ п/п	Социаль инфраструктура объектының исеме (адрес)	Урыннар саны, бинаның гомуми майданы (кв. м), жир кишәрлегенең майданы (кв. м)	Объектның характеристикасы (стеналар материалы, торышы)	Хезмәт күрсәтүләргә фаразланыла торган ихтыяж (халыкның саны һәм жени составы үзгәрү фаразлары нигезендә)
1	«Жәлил картлар һәм инвалидлар интернат- йорты " ДАСУ (Жәлил ш. т. б., Лесная ур., 2 йорт)	Егәрлек 130 койка-урин бинаның майданы- 2843,7 кв. м, жир кишәрлегенең майданы- 19375 кв. м.	Кирпеч бина канәгатләнәрлек хәлдә	Өстәмә бүлмәләр таләп ителми, фасадны ремонтлау, торак бүлмәләрне ремонтлау, түбәне ремонтлау, канализация системасын реконструкцияләү таләп ителә.

2.2.4. Жәлил поселгоның физик культура, массакүләм спорт һәм мәдәният объектларына кыскача анализ

Жәлил поселогында физкультура-спорт чараларын оештыру һәм уздыру системасы уңышлы эшләп килә, ул төрле төркемнәрне һәм халык категорияләрен колачларга мөмкинлек бирә. Ел саен поселокта поселок, район, республика дәрәжәсендәге спорт ярышлары үткәрелә.

Жәлил поселогында эшлиләр:

- * 6 спорт залы,
- 2 йөзү бассейны
- бер стадион белән ясалма өслекле,
- балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе
- * боз сарае,

Төп физик культура һәм спорт учреждениеләре-«Батыр» спорт-сәламәтләндрү комплексы, Боз сарае һәм поселок халкы белән физкультура-сәламәтләндрү һәм спорт эшен алып баручы балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбе. "Батыр «спорт-сәламәтләндрү комплексында спортның уен төрләре өчен спорт залы, йөгөрү юлы, трибуналары, футбол кыры (2015 елда ясалма футбол өслеге белән жиһазландырылган), теннис майданчыгы, пляж волейболы өчен майданчык, ике бассейн, тренажер залы бар. Боз сараеның майданы 5483,9 кв. м., анда тимераяклар һәм инвентарь прокаты, спорт залы бар. Тренировкалар вакытында боз аренасын республика дәрәжәсендәге генә түгел, Россия шәһәрләре дә арендаый.

«Старт» балалар-яшүсмерләр спорт мәктәбендә яктыртылган 8000 м озынлыкта чаңгы трассасы, йөгөрү трассасы, спорт залы эшли, 70-80 комплект чаңгы инвентаре прокатка алына.

Жәлил поселогы муниципаль мәдәният учреждениеләре чөлтәре 6 учреждениене үз эченә ала: 2 китапханә, 2 мәдәни-ял итү тибындагы учреждение, 2 өстәмә белем бирү учреждениесе.

498 урынга исәпләнгән «Жәлил мәдәният сарае» МБУ, 100 урынга исәпләнгән Сарман МР «Жәлил «кинотеатры киноучреждениесе муниципаль бюджет учреждениесе халык белән массакүләм мәдәни-ял итү эшен башкара. Мәдәният сараенда Хезмәт даны музей эшли.

Жәлил поселогы халкына китапханә хезмәте күрсәтүне ике китапханә башкара. 2017 елның 1 гыйнварына муниципаль китапханәләрнең жыелма китап фонды күләме 32,568 мең данә тәшкит итте.

Мәдәният өлкәсендә балаларга өстәмә белем бирүне "М.Г. Юзлибаев исемендәге Жәлил балалар музыка мәктәбе" һәм «Жәлил балалар сәнгать мәктәбе» муниципаль бюджет белем бирү учрежденияләре башкара.

2.2.5. Демографик хэл:

Шәһәр жирлегендә халык саны 13 765 кеше тәшкил итә

Хисап чоры, ел	Туу		Үлем	
	кеше	күрсәткеч	кеше	күрсәткеч
2013	160	11,4%	173	12,4%
2014	168	12,04%	164	11,7%
2015	122	8,7%	170	12,16%
2016	131	9,5 %	135	9,8 %

2.3. Физик культура һәм массакуләм спорт, мәдәният өлкәләрендә социаль инфраструктура хезмәт күрсәтүләренә фаразланган ихтыяж (халыкның саны һәм женес составы үзгәрү фаразына туры китереп), социаль инфраструктура объектларын төзүгә һәм эксплуатацияләүгә бирелгән рөхсәтләр нигезендә планлаштырылган торак төзелеше күләмен исәпкә алып.

Жирлектә халык санының үзгәрүен анализлаудан чыгып, гамәлдәге физик культура, массакуләм спорт һәм мәдәният объектларын саклау бурычы куела. Яшь буынның ихтыяжларын канәгатьләндерү, авылга квалификацияле яшь белгечләрне жәлеп итү өчен Яшьләр үзәге төзүне планлаштырырга кирәк

2.4. Жирлек инфраструктурасы үсеше һәм эшчәнлегә өчен кирәкле норматив - хокукый базаны бәяләү.

Әлегә Програма Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы, Сарман муниципаль районы һәм «Жәлил шәһәр тибындагы поселогы» муниципаль берәмлегә норматив-хокукый актлары нигезендә тормышка ашырылачак:

1.» Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында " 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон;

2. "Жирлекләренң, шәһәр округларының социаль инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына карата таләпләрне раслау турында»Россия Федерациясе Хөкүмәтенң 2015 елның 1 октябрәндәге 1050 номерлы карары;

"Жәлил шәһәр тибындагы поселогы" муниципаль берәмлегә Уставы Татарстан Республикасы Сарман муниципаль районы Жәлил шәһәр тибындагы поселогы Советы тарафыннан 2015 елның 17 декабрәндә кабул ителгән 18 нче номерлы карары

Жирлекнең социаль инфраструктурасын үстерү һәм функцияләү өчен кирәкле норматив-хокукый базаны камилләштерүнең төп юнәлешләре булып торалар:

- социаль инфраструктура объектларына инвестицияләрне стимуллаштыручы икътисадый чаралар куллану;

- федераль башкарма хакимият органнары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, бизнес һәм ижтимагый оешмалар

вәкилләренәң социаль инфраструктураны үстерү чараларын тормышка ашыру бурычларын хәл итүдәге тырышлыklarын координацияләү.;

- расланган һәм яңартыла торган нормативларга туры китереп, жирлекнең социаль инфраструктурасы учреждениеләре тарафыннан статистик күзәтү һәм кирәкле тәмин ителеш мониторингы системасын эшләтеп жиберү;

3.Жирлекнең социаль инфраструктурасы объектларын төзү, реконструкцияләү буенча чаралар (инвестицион проектлар) исемлеге.

№ п/п	Чараның исеме	Урыны	Көтелгән нәтижә	Тормышка ашыру вакыты	Жаваплы башкаручы
1	Жәлил 1 нче балалар бакчасы, Жәлил 4 нче балалар бакчасы, Жәлил 6 нчы балалар бакчасы бинасын төзекләндерү	Жәлил ш. т. п.	балаларга сыйфатлы мәктәпкәчә белем бирүдә лаеклы һәм уңайлы шартлар тәмин итү	2019 ел	ТР бюджеты
2	Жәлил 5 нче балалар бакчасы бинасын төзекләндерү	Жәлил ш. т. п	балаларга сыйфатлы мәктәпкәчә белем бирүдә лаеклы һәм уңайлы шартлар тәмин итү	2020 ел	Бюджеттан тыш акчалар
2	Яшьләр үзәге төзелеше	Жәлил ш. т. п	яшьләрнең мәдәни ялын оештыру	2019 ел	Бюджеттан тыш акчалар
3	Жәлил район хастаханәсен төзекләндерү;	Жәлил ш. т. п	Булдыру, уңайлы мохит килүчеләр өчен учреждениесе культуры, матди-техник базаны ныгыту.	2019 ел	ТР бюджеты
4	Мәдәният сараен төзекләндерү	Жәлил ш. т. п	Мәдәният учреждениеләренә килүчеләр өчен уңайлы мохит булдыру, матди-техник базаны ныгыту.	2020 ел	ТР бюджеты, Бюджеттан тыш акчалар

4.Жирлекнең социаль инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларны (инвестиция проектларын) финанслау күләмнәрен һәм чыганаclarын бәяләү

№ п/п	Чараның исеме	Финанслау чыганагы	Еллар буенча финанслау күләме- мең сум.					Барлығы мең сум
			2017	2018	2019	2020	2021	
1	Яшьләр үзәге төзелеше	бюджеттан тыш акчалар			80000			80000
2	Жәлил 1 нче балалар бакчасы биначын төзекләндерү	ТР бюджет чаралары			20000			20000
3	Жәлил 6 нчы балалар бакчасы биначын төзекләндерү	ТР бюджет чаралары			20000			20000
4	Жәлил 4 нче балалар бакчасы биначын төзекләндерү	ТР бюджет чаралары			20000			20000
5	Жәлил 5 нче балалар бакчасы биначын төзекләндерү	бюджеттан тыш акчалар				20000		20000
6	Жәлил район хастаханәсен төзекләндерү	ТР бюджеты, бюджеттан тыш акчалар			14000			14000

7	Мәдәният сараен төзекләндерү	ТР бюджеты, бюджеттан тыш акчалар				10000		10000
					154000	30000		184000

5.Жәлил ш. т. б. социаль инфраструктура объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларның (инвестицион проектларның) нәтижәлелеген бәяләү

Программа чаралары жирлекнең социаль инфраструктурасы объектларын үстерүгә юнәлдерелгән.

Программаны тормышка ашыру барышында социаль инфраструктура объектларының матди-техник базасын ныгыту, мәдәният учреждениеләренә килүчеләр өчен уңайлы мохит булдыру, балаларның төп гомуми белем бирү программалары буенча тулы сыйфатлы белем алу мөмкинлеген тәмин итү күздә тотыла.

Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеген бәяләү максатчан индикатив күрсәткечләр системасы нигезендә башкарылачак. Индикаторлар системасы социаль өлкә объектларын канәгатьләнерлек хәлдә саклауны тәмин итәчәк.

1. Программаны тормышка ашыруның нәтижәлелеге программаның төп максатчан күрсәткечләре белән башкарылган эшләр күләмен соот-күчерү юлы белән бәяләнә. Нәтижәлелек күрсәткече түбәндәге формула буенча исәпләнә::

$$R = (X_{\text{тек.}} / X_{\text{план.}} \times 100, \text{ кайда}$$

R-нәтижәлелек күрсәткече;

X_{тек.} - агымдагы датага башкарылган эшләр күләменәң әһәмияте;

X_{план.} - программага салынган эшләр күләменәң пландагы әһәмияте.

Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлелеге күрсәткеченәң әһәмияте R = 100 һәм аннан да күбрәк булганда, нәтижәлелек күрсәткеченәң әһәмияте 90 нан 100гә кадәр булган очракта, уртача, нәтижәлелек күрсәткечләре 90 һәм аннан да кимрәк булган очракта, югары дип таныла.